
Dokument na schôdzu

A8-0214/2016

21.6.2016

SPRÁVA

Smerom k novej koncepcii trhu s energiou
(2015/2322(INI))

Výbor pre priemysel, výskum a energetiku

Spravodajca: Werner Langen

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA	19
VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA V GESTORSKOM VÝBORE	23

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

Smerom k novej koncepcii trhu s energiou (2015/2322(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), a najmä na jej články 144 a 194,
- so zreteľom na parížsku dohodu z decembra 2015 uzavretej na 21. konferencii strán (COP 21) Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 15. decembra 2011 s názvom Plán postupu v energetike do roku 2050 (COM(2011)0885),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 5. novembra 2013 s názvom Realizácia vnútorného trhu s elektrickou energiou a čo najefektívnejšie využívanie verejnej intervencie (C(2013)7243) a na pracovný dokument útvarov Komisie s názvom Primeranosť výroby na vnútornom trhu s elektrickou energiou – usmernenie o verejnej intervencii (SWD(2013)0438),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 9. apríla 2014 s názvom Usmernenie o štátnej pomoci v oblasti ochrany životného prostredia a energetiky 2014 – 2020¹,
- so zreteľom na oznámenie Komisie zo 16. decembra 2014 s názvom Pracovný program Komisie na rok 2015 – Nový začiatok (COM(2014)0910),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 15. júla 2015 s názvom Vytváranie nového prístupu s dôrazom na spotrebiteľov energie (COM(2015)0339),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 25. februára 2015 s názvom Balík pre energetickú úniu – Rámcová stratégia odolnej energetickej únie s výhľadovou politikou v oblasti zmeny klímy (COM(2015)0080),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 25. februára 2015 s názvom Dosiahnutie cieľa prepojenia súčasných elektrizačných sústav na úrovni 10 % – príprava elektrizačnej sústavy Európy na rok 2020“ (COM(2015)0082),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 15. júla 2015 s názvom Otvorenie verejnej konzultácie o novej koncepcii trhu s energiou (COM(2015)0340),
- so zreteľom na závery zasadnutia Rady z 23. a 24. októbra 2014 o rámci politiky v oblasti klímy a energetiky do roku 2030,
- so zreteľom na závery zasadnutia Rady z 19. marca 2015 o energetickej únii,
- so zreteľom na závery zasadnutia Rady z 26. novembra 2015 o systéme riadenia

---

¹ Ú. v. EÚ C 200, 28.6.2014, s. 1.

energetickej únie,

- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 713/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa zriaďuje Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky¹,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do sústavy pre cezhraničné výmeny elektriny, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1228/2003²,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013 zo 17. apríla 2013 o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 1364/2006/ES a menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009³,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (smernica o nekalých obchodných praktikách)⁴,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 256/2014 z 26. februára 2014 o povinnosti oznamovať Komisii investičné projekty v oblasti energetickej infraštruktúry v rámci Európskej únie, ktorým sa nahrádza nariadenie Rady (EÚ, Euratom) č. 617/2010 a zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 736/96⁵,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2005/89/ES z 18. januára 2006 o opatreniach na zabezpečenie bezpečnosti dodávok elektrickej energie a investícií do infraštruktúry⁶,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES⁷,
- so zreteľom na tretí energetický balík,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 19. júna 2008 s názvom Smerom k Európskej charte práv spotrebiteľov energie⁸,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. marca 2013 o Pláne postupu v energetike do roku

---

¹ Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 1.

² Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 15.

³ Ú. v. EÚ L 115, 25.4.2013, s. 39.

⁴ Ú. v. EÚ L 149, 11.6.1998, s. 22.

⁵ Ú. v. EÚ L 84, 20.3.2014, s. 61.

⁶ Ú. v. EÚ L 33, 4.4.2006, s. 22.

⁷ Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s. 64.

⁸ Ú. v. EÚ C 286 E, 27.11.2009, s. 24.

2050¹,

- so zreteľom na svoje uznesenie zo 4. februára 2014 o miestnych a regionálnych dôsledkoch vývoja inteligentných sietí²,
  - so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. októbra 2015 o správe Smerom k novej medzinárodnej dohody o klíme, ktorá sa má podpísať v Paríži³,
  - so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES z 23. apríla 2009 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie a o zmene a doplnení a následnom zrušení smerníc 2001/77/ES a 2003/30/ES⁴,
  - so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/72/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, ktorou sa zrušuje smernica 2003/54/ES⁵,
  - so zreteľom na svoje uznesenie z 10. septembra 2013 o zabezpečení fungovania vnútorného trhu s energiou⁶,
  - so zreteľom na svoje uznesenie z 15. decembra 2015 o správe s názvom Na ceste k európskej energetickej únii⁷,
  - so zreteľom na svoje uznesenie z 15. decembra 2015 o dosiahnutí miery prepojenia elektrických sietí na úrovni 10 % – príprava európskych elektrických sietí na rok 2020⁸,
  - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
  - so zreteľom na správu Výboru pre priemysel, výskum a energetiku (A8-0214/2016),
- A. keďže plány Komisie, pokiaľ ide o trh s elektrickou energiou, musia viesť k skutočnej zmene trhu, prispieť k efektívnosti, bezpečnosti dodávok, rozvoju obnoviteľných zdrojov energie a prepojovacích vedení a musia zaistiť dokončenie európskeho vnútorného trhu s elektrickou energiou;
- B. keďže integrácia energetických trhov spolu s integráciou všetkých trhových hráčov vrátane výrobcov-spotrebiteľov prispeje k dosiahnutiu cieľa zmluvy v podobe bezpečného, cenovo dostupného, efektívneho a ekologického zásobovania energiou;
- C. keďže v záujme dosiahnutia klimatických a energetických cieľov bude energetický systém budúcnosti potrebovať väčšiu mieru pružnosti, čo si vyžaduje investície do všetkých štyroch riešení pružnosti: pružná výroba, rozvoj siete, pružnosť dopytu a skladovanie;

---

¹ Ú. v. EÚ C 36, 29.1.2016, s. 62.

² Prijaté texty, P7_TA(2014)0065.

³ Prijaté texty, P8_TA(2015)0359.

⁴ Ú. v. EÚ L 140, 5.6.2009, s. 16.

⁵ Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 55.

⁶ Ú. v. EÚ C 93, 9.3.2016, s. 8.

⁷ Prijaté texty, P8_TA(2015)0444.

⁸ Prijaté texty, P8_TA(2015)0445.

- D. keďže viac než polovica elektrickej energie sa v EÚ vyrába bez produkcie skleníkových plynov;
- E. keďže pri integrácii trhov s elektrickou energiou sa musí dodržať článok 194 ZFEÚ, podľa ktorého má európska politika v oblasti energetiky zabezpečovať fungovanie trhu v oblasti energetiky a bezpečnosť dodávok a presadzovať úspory z energetickej efektívnosti, vývoj obnoviteľných zdrojov energie a prepájanie energetických sietí; keďže stanovenie energetického mixu členských štátov a podmienky, ktorými sa riadi využívanie energetických zdrojov, zostávajú naďalej vo vnútroštátnej právomoci;
- F. keďže pozitívne skúsenosti mnohostrannej spolupráce slúžia ako príklad silnejšej regionálnej zodpovednosti za trh (napr. regionálne iniciatívy bezpečnostnej koordinácie (RSCI) ako stredisko CORESO a Bezpečnostná spolupráca prevádzkovateľov prepravnej siete (TSC), Päťstranné energetické fórum, Skupina na vysokej úrovni pre prepojenia v juhozápadnej Európe, Plán prepojenia baltského trhu s energiou (BEMIP), Spoločné mnohonárodné severské rezervné a vyrovnávacie trhy a spájanie trhov v strednej a východnej Európe); keďže ich koncepcia zahŕňa pravidlá, aby sa zabezpečilo, že kapacita sa prideli v dostatočnom časovom predstihu tak, aby sa poskytli investičné signály pre menej znečisťujúce zariadenia;
- G. keďže viacero členských štátov očakáva neadekvátnu výrobnú kapacitu, čo bude predstavovať hrozbu výpadkov v dodávkach v blízkej budúcnosti, ak sa nezavedú potrebné záložné mechanizmy,
- H. keďže vnútroštátne kapacitné trhy komplikujú integráciu trhov s elektrickou energiou a sú v rozpore s cieľmi spoločnej energetickej politiky a mal iba sa využívať len ako posledná možnosť, keď už boli zvážené všetky ostatné možnosti vrátane väčšej miery prepojenia so susediacimi krajinami, opatrení na strane dopytu a ostatných foriem integrácie regionálneho trhu;
- I. keďže Európa je odhodlaná úspešne zavŕšiť energetickú transformáciu a najmä uľahčiť začleňovanie obnoviteľných zdrojov energie, čo zahŕňa novú potrebu flexibility a zavádzanie trhových systémov zameraných na bezpečnosť dodávok;
- J. keďže cieľ energetickej bezpečnosti vymedzený v zmluvách bude kľúčový na konsolidáciu energetickej únie, a keďže je preto nutné zachovať a/alebo zaviesť primerané nástroje na jeho zaistenie;
- K. keďže v záujme toho, aby verejné investície boli čo najefektívnejšie vďaka prijatiu potrebných opatrení na vytvorenie bezpečného, udržateľného a konkurencieschopného energetického trhu, je kľúčové skombinovať fond Európsky fond pre strategické investície s inými konkrétnymi zdrojmi financovania energetiky, napríklad s Nástrojom na prepájanie Európy;
- L. keďže rastúca spolupráca na regionálnej úrovni je nevyhnutná a mala by byť katalyzátorom prehlbovania integrácie trhu na európskej úrovni;
- M. keďže dane z energie, vysoké daňové náklady, nerozlišujúca regulácia cien, vysoká koncentrácia trhu, administratívna záťaž, dotácie, nedostatočná cezhraničná spolupráca a prepojujúce vedenia v niektorých regiónoch a nedostatočné riadenie dopytu a bránia

fungovaniu vnútorného trhu s elektrickou energiou, čím sa oddiaľuje úplná trhovú integrácia obnoviteľných zdrojov energie;

- N. keďže všetci účastníci trhu by mali prispievať k vyvažovaniu systému, aby sa zaistila maximálna bezpečnosť dodávok elektrickej energie pri primeraných nákladoch pre spoločnosť a hospodárstvo;
- O. keďže strednodobý nárast stupňa prepojenia medzi niektorými členskými štátmi – na 15 % po uskutočnení analýzy nákladov a prínosov – ktorý odstraňuje existujúce preťaženia cieľovým spôsobom by mohol zlepšiť bezpečnosť dodávok a skončiť s energetickými ostrovmi; zdôrazňuje, že okrem kvantitatívneho cieľa sú na prekonanie zostávajúcich prekážok brániacich fungovaniu európskeho trhu s elektrickou energiou zásadne dôležité aj otvorený prístup a dostupnosť prepojení;
- P. keďže čoraz väčší podiel variabilných obnoviteľných zdrojov energie na energetickom mixe si vyžaduje stabilnú zálohu z flexibilných a udržateľných zdrojov energie a flexibilných technológií ako skladovanie a reakcia dopytu;
- Q. keďže uskladňovanie energie je kľúčovým nástrojom väčšej pružnosti a efektívnosti na trhoch s energiou, ale keďže stále nie je zavedený regulačný mechanizmus, ktorý by umožňoval využiť účinný systém uskladňovania;
- R. keďže Medzinárodná agentúra pre energiu (IEA) nedávno predložila zmysluplné odporúčania vo svojej štúdii s názvom Re-Powering Markets¹;
- S. keďže európsky energetický trh, so správnou koncepciou a riadne zavedený, má potenciál zásadne zvýšiť európsku energetickú bezpečnosť a nezávislosť, najmä voči významným dodávateľom, od ktorých je Únia závislá;
- T. keďže je nutné urýchlene odstrániť zostávajúce energetické ostrovy v EÚ, ak sa má vytvoriť skutočný energetický trh;
- 1. víta uvedené oznámenie Komisie z 15. júla 2015 o novej koncepcii trhu s energiou, a zasadzuje sa o to, aby transformovaný energetický trh spolu s vykonávaním existujúcich právnych predpisov posilňovali regionálnu spoluprácu vo všetkých rozmeroch energetickej ponuky a dopytu a zameriaval sa na zlepšené, decentralizovanejšie a pružnejšie trhy, s cieľom zaistiť riadne regulovaný, trhovú systém, ktorý je schopný zabezpečiť plnenie všetkých zabehnutých energetických a klimatických cieľov do roku 2030;
- 2. domnieva sa, že inovatívne prvky vyvolávajúce potrebu novej podoby energetického trhu sú:
  - zvýšená prítomnosť obnoviteľných zdrojov energie s trhovým odmeňovaním,
  - dôraznejšie začleňovanie vnútroštátnych trhov prostredníctvom rozvoja prepojení,
  - rozvoj inteligentných sietí a nových technológií decentralizovanej výroby energie, ktorá spotrebiteľom umožní zohrávať aktívnejšiu úlohu ako spotrebiteľov aj

---

¹ <http://www.iea.org/publications/freepublications/publication/REPOWERINGMARKETS.pdf>

producentov a podporí lepšie riadenie dopytu;

3. víta skutočnosť, že nová stratégia energetickej únie je naplánovaná tak, aby sa z EÚ stal líder v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov, a konštatuje, že dosiahnutie tohto cieľa si vyžiada zásadnú zmenu elektrického systému Európy;
4. víta skutočnosť, že nová stratégia energetickej únie prináša spotrebiteľom energie nové prínosy, ponúka spotrebiteľom omnoho širšie spektrum možností zapojenia do energetických trhov a zaisťuje spotrebiteľom lepšiu ochranu;
5. požaduje, aby sa existujúci regulačný rámec európskych trhov prispôbil, a umožnil nárast podielu obnoviteľných zdrojov energie a vyplnenie existujúcich cezhraničných regulačných medzier; zdôrazňuje, že nová podoba energetického trhu ako súčasti čoraz decentralizovanejšieho energetického systému musí byť založená na trhových zásadách, ktoré budú stimulovať investície, zabezpečovať, aby MSP mali prístup na trh s energiou, a umožňovať udržateľné a účinné dodávky elektrickej energie prostredníctvom stabilného, integrovaného a inteligentného energetického systému; domnieva sa, že tento rámec by mal podporovať a odmeňovať flexibilné riešenia uchovávaní, technológie na strane dopytu, flexibilnú výrobu, výraznejšie prepojenia a ďalšiu integráciu trhu, ktoré pomôžu podporiť rastúci podiel energie z obnoviteľných zdrojov a ich začleňovanie do trhu; zdôrazňuje, že bezpečnosť dodávok a eliminácia emisií uhlíka si budú vyžadovať kombináciu likvidných krátkodobých (denných a vnútrodných) trhov a dlhodobé cenové signály;
6. považuje úplné zavedenie tretieho energetického balíka do praxe vo všetkých členských štátoch za jeden z najvýznamnejších krokov smerom k európskemu energetickému trhu; vyzýva preto Komisiu, aby zabezpečila vykonávanie súčasného regulačného rámca;
7. žiada, aby nová podoba trhu s elektrickou energiou vychádzala z celostného a perspektívneho prístupu a uznávala čoraz väčší význam takzvaných výrobcov-spotrebiteľov pri decentralizovanej výrobe elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov; vyzýva v tejto súvislosti Komisiu, aby riadila participatívny proces zameraný na dosiahnutie spoločného praktického chápania definície výrobcov-spotrebiteľov na úrovni EÚ; žiada Komisiu, aby do revidovanej smernice o obnoviteľných zdrojoch energie zaradila novú kapitolu venovanú výrobcov-spotrebiteľom, v ktorej by sa mali riešiť hlavné prekážky a naštartovať investície do autonómnej výroby energie a autonómnej potreby obnoviteľných zdrojov energie;
8. domnieva sa, že najlepším spôsobom, ako dosiahnuť integrovaný trh s elektrickou energiou pre celú EÚ, je strategicky určiť potrebnú mieru integrácie, ktorá by sa mala dosiahnuť, obnoviť dôveru medzi aktérmi na trhu a najmä zaisťovať riadne vykonávanie existujúcich právnych predpisov;
9. vyzýva členské štáty, aby proaktívnejšie tvorili koncepciu flexibilného a decentralizovaného európskeho vnútorného trhu s elektrickou energiou, aby sa zlepšila koordinácia medzi vnútroštátnymi transformačnými stratégiami a aby sa zamedzilo obchádzaniu cieľov článkov 114 a 194 ZFEÚ trvalo stanovenými kapacitnými trhmi a mechanizmami;
10. domnieva sa, že posilnený európsky vnútorný trh s elektrickou energiou je možný na

základe silnejších cenových signálov na veľkoobchodnom trhu prostredníctvom cien, ktoré odrážajú skutočný nedostatok a prebytok dodávky vrátane prudkého nárastu cien, ktoré sú spolu s ďalšími opatreniami investičnými signálmi pre novú kapacitu a flexibilitu služieb; pripomína, že prechod na tvorbu cien podľa nedostatku znamená lepšiu mobilizáciu reakcie dopytu a skladovania, spolu s účinným sledovaním trhu a kontrolami na riešenie rizika zneužívania trhovej sily, a to najmä na ochranu spotrebiteľov; domnieva sa, že angažovanosť spotrebiteľov je jedným z najdôležitejších cieľov v oblasti energetickej účinnosti, a že otázka, či ceny, ktoré odrážajú skutočný nedostatok dodávok, v skutočnosti vedú k primeraným investíciám do kapacity na výrobu elektrickej energie, by sa mala pravidelne vyhodnocovať;

11. zdôrazňuje, že vnútorný trh EÚ s elektrickou energiou ovplyvňujú aj dovozy z tretích krajín so zásadne odlišnými právnymi a regulačnými systémami vrátane jadrovej bezpečnosti a požiadaviek v oblasti životného prostredia a zmeny klímy; vyzýva Komisiu, aby to pri práci na novej podobe energetického trhu riadne zohľadňovala a zaistila tak výrobcem elektrickej energie z EÚ aj z krajín mimo EÚ rovnosť podmienok a európskym spotrebiteľom bezpečnú, udržateľnú a cenovo dostupnú energiu;
12. domnieva sa, že investície v oblasti energetiky si vyžadujú stabilný a predvídateľný dlhodobý rámec a že EÚ bude nutne čeliť výzve vzbudiť dôveru vo výsledky nových pravidiel;
13. požaduje primerané prechodné obdobia s podrobnou analýzou nákladov a prínosov pre všetky návrhy, ktoré sa prerokujú;
14. zdôrazňuje význam spoločnej analýzy systémovej primeranosti na regionálnej úrovni s podporou Agentúry pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ACER) a Európskej siete prevádzkovateľov prenosových sústav (ENTSO-E) a žiada, aby prevádzkovatelia prepravnej sústavy (PPS) na susedných trhoch na tento účel vypracovali spoločnú metodiku schválenú Komisiou; poukazuje na obrovský potenciál posilnenej regionálnej spolupráce;
15. zdôrazňuje význam koordinovaného dlhodobého plánovania pre efektívny rozvoj prenosovej infraštruktúry a trhov s elektrickou energiou v Európe; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je potrebná lepšia regionálna spolupráca, a berie na vedomie úspech existujúcich regionálnych trhových prístupov ako Nord Pool;
16. potvrdzuje právo členských štátov určovať podmienky využívania svojich energetických zdrojov vo svojom vnútroštátnom energetickom mixe v súlade s podmienkami zmluvy, kde sa uvádza, že európska politika v oblasti energetiky zabezpečuje fungovanie trhu v oblasti energetiky, zabezpečuje bezpečnosť dodávok energie, presadzuje energetickú efektívnosť, úsporu a vývoj nových a obnoviteľných foriem energie a podporuje prepojenie energetických sietí; zdôrazňuje, že regionálna spolupráca by umožnila dosiahnuť úsporu nákladov a výhody pre európsky energetický systém a mala by byť založená na štandardnom, transparentnom regionálnom systéme metodiky na posudzovanie dlhodobých potrieb primeranosti a na dohodou o opatreniach, ktoré je potrebné prijať v prípade krízy elektrickej energie, najmä ak má takáto kríza cezhraničný dosah; vyzýva preto Komisiu, aby predložila revidovaný rámec na tento účel; rovnako vyzýva Komisiu, aby to zohľadnila vo svojom legislatívnom návrhu;

17. pripomína, že členské štáty, ktoré sa rozhodli využívať jadrovú energiu, by to mali robiť v súlade s bezpečnostnými normami EÚ, predpismi vnútorného trhu s energiou a pravidlami štátnej pomoci;
18. poznamenáva, že energetická účinnosť, reakcia na strane dopytu, úspory energie skladovacích kapacít a budovanie sietí, a to najmä prostredníctvom inteligentných sietí, efektívne využívanie prepojení a ďalšie rozširovanie a rozvoj vnútroštátnych sietí sú nevyhnutné v záujme dokončenia vnútorného trhu s elektrickou energiou s rastúcim podielom obnoviteľných zdrojov, a pripomína zásadu prvoradosti energetickej efektívnosti, podľa ktorej sa treba najprv zaoberať sa dopytom po investíciách pred sieťovými investíciami a investíciami na strane ponuky; považuje za poľutovaniahodné, že stále existujú veľké medzery vo vytváraní sietí v rámci niektorých členských štátov a medzi nimi, ktoré vedú k preťaženiu sietí a majú značný negatívny vplyv na prevádzkovú bezpečnosť a cezhraničný obchod s energiou; vyjadruje poľutovanie nad praxou obmedzovania prenosovej kapacity na vyváženú vnútroštátnu produkciu a ako spôsob riešenia vnútorného preťaženia; vyzýva na regionálne rozlíšenie cieľov prepojenia elektrizačných sústav odrážajúce skutočné trhové toky, ktoré bude podliehať príslušnej analýze nákladov a prínosov a musí sa zakladať na 10-ročnom pláne siete ENTSO-E, pokiaľ sa splnia minimálne ciele stanovené pre EÚ; domnieva sa, že na tento účel je tiež veľmi dôležité vyvážiť nekoordinované kruhové toky, najmä v regióne strednej a východnej Európy; zdôrazňuje, že po vybudovaní je rovnako dôležitá aj dostupnosť cezhraničnej kapacity, keďže sa zvyšuje úroveň kapacitných obmedzení zo strany členských štátov;
19. konštatuje, že by sa mali vytvoriť nové prístupy zamerané na prekonanie preťaženia a dosiahnutie inteligentnej distribučnej siete umožňujúcej hladké začleňovanie a poskytovanie služieb decentralizovaných výrobcov energie, výrobcov-spotrebiteľov a spotrebiteľov;
20. opakovane zdôrazňuje, že podporuje ciele EÚ v oblasti regionálnej interoperability; uznáva však, že nie celkom optimálne využívanie existujúcej infraštruktúry ohrozuje životaschopnosť týchto cieľov; zdôrazňuje, že optimálne využívanie existujúcej infraštruktúry je pre európsky energetický trh kľúčové a žiada preto Komisiu, aby sa tejto problematike venovala v akomkoľvek ďalšom legislatívnom návrhu;
21. vyzýva na optimalizované uplatňovanie a presadzovanie legislatívneho rámca pre vnútorný trh s elektrickou energiou a vyzýva Komisiu a agentúru ACER, aby sa naďalej venovali veľkoobchodným trhom, keďže súčasná prax nie je v súlade s nariadením (ES) č. 714/2009; vyzýva agentúru ACER, aby zintenzívnila regulačný dohľad nad obmedzeniami existujúcich kapacít prepojení;
22. konštatuje, že cielená a ambiciózna modernizácia sietí a odstraňovanie štrukturálneho preťaženia siete sú dôležitými predpokladmi realizácie vnútorného trhu s energiou, a tým posilnenia hospodárskej súťaže; domnieva sa, že by sa malo rokovať o zoskupení cenových zón za účasti všetkých príslušných zainteresovaných strán a pri zohľadnení kompetencií agentúry ACER, ako aj preskúmania ponukovej oblasti ENTSO-E; zdôrazňuje, že rozdelenie oblastí ponuky ako posledná možnosť by mohlo byť vhodným prístupom trhového hospodárstva s cieľom zohľadniť skutočný nedostatok elektrickej energie v niektorých regiónoch; zastáva názor, že vo vysoko integrovaných elektrických

sieťach by sa malo o rozdelení cenových zón rozhodovať spolu so všetkými príslušnými susediacimi krajinami, aby sa zamedzilo neefektívnemu využívaniu sietí a obmedzeniu cezhraničnej kapacity, ktoré by nebolo zlučiteľné s vnútorným trhom;

23. chápe, že pre nízku cenu energie na veľkoobchodných trhoch a jej vplyv na investície a pre potrebu vytvoriť mechanizmus na prispôsobenie výrobných kapacít pružnosti potrebnej z hľadiska reakcie na dopyt muselo niekoľko členských štátov vytvoriť kapacitné mechanizmy, lebo neexistuje európsky prístup a z dôvodu existencie osobitných zložiek ich spotrebného trhu;
24. je skeptický, pokiaľ ide o čisto vnútroštátne a netrhové kapacitné mechanizmy a trhy, ktoré sú v rozpore so zásadami vnútorného trhu s energiou a ktoré vedú k narušeniam trhu, nepriamych dotácií na vyspelé technológie a k vysokým nákladom pre koncových spotrebiteľov; zdôrazňuje preto, že každý kapacitný mechanizmus v EÚ musí byť navrhnutý z hľadiska cezhraničnej spolupráce po dôkladnom preštudovaní jeho nevyhnutnosti, a musí byť v súlade s pravidlami EÚ o hospodárskej súťaži a štátnej pomoci; domnieva sa, že lepšia integrácia vnútroštátnej výroby energie do energetického systému EÚ a posilnenie prepojení by mohli znížiť potrebu a náklady kapacitných mechanizmov;
25. žiada, aby sa cezhraničné kapacitné mechanizmy povoľovali iba vtedy, ak sú splnené tieto kritériá:
  - a. ich potrebnosť potvrdí podrobná analýza regionálnej primeranosti výroby a dodávok vrátane prepojení, skladovania, reakcie na strane dopytu a cezhraničných výrobných zdrojov na základe jednotnej celoeurópskej štandardizovanej a transparentnej metodiky, ktorá identifikuje jasné riziko neprerušovaných dodávok;
  - b. neexistuje alternatívne opatrenie, ktoré je menej nákladné a menej narúša trh, ako napríklad plná integrácia regionálnych trhov bez obmedzenia cezhraničných výmen, spolu s cieľovými sieťovými/strategickými rezervami;
  - c. ich návrh bude vychádzať z potrieb trhu a bude nediskriminačný, pokiaľ ide o použitie technológií uskladnenia elektrickej energie, reakcie na strane agregátneho dopytu, stabilné zdroje obnoviteľnej energie a účasť podnikov v iných členských štátoch, takže neexistujú cezhraničné krížové dotácie ani diskriminácia priemyslu ani iných zákazníkov, a je zabezpečené, že kapacita sa odmeňuje prísne podľa nevyhnutnosti na zabezpečenie dodávok;
  - d. ich koncepcia zahŕňa pravidlá, aby sa zabezpečilo, že kapacita sa pridelí v dostatočnom časovom predstihu tak, aby sa poskytli primerané investičné signály pre menej znečisťujúce zariadenia;
  - e. sú zahrnuté pravidlá udržateľnosti a kvality ovzdušia s cieľom odstrániť najviac znečisťujúce technológie (v tejto súvislosti by sa mohla zväziť emisná norma);
26. zdôrazňuje, že popri novej koncepcii trhu s energiou sú nadchádzajúce revízie smernice o energii z obnoviteľných zdrojov a smernice o energetickej efektívnosti kľúčom k uvoľneniu možností uskladňovania energie;

27. domnieva sa, že vývoj nových a existujúcich riešení skladovania elektrickej energie bude nevyhnutným prvkom energetickej transformácie a nové pravidlá podoby trhu by mali pomôcť so zavádzaním podporného rámca pre rôzne technológie, ktorých sa to týka;
28. domnieva sa, že skladovanie energie má mnoho prínosov, vrátane toho, že umožňuje reakciu dopytu, pomáha pri vyvažovaní siete a poskytuje spôsob, ako uchovať nadmerne vyrobenú energiu z obnoviteľných zdrojov; vyzýva na revíziu existujúceho regulačného rámca s cieľom presadzovať zavádzanie systémov skladovania energie a iných pružných možností, ktoré umožnia väčší podiel prerušovaných dodávok energie z obnoviteľných zdrojov (centralizovaných aj distribuovaných) s nižšími marginálnymi nákladmi do energetickeho systému; zdôrazňuje, že je potrebné zaviesť v existujúcom regulačnom rámci samostatnú kategóriu pre systémy skladovania elektriny alebo energie, a to pre dvojakú povahu (výroba a dopyt) systémov skladovania energie;
29. vyzýva preto, aby nová podoba trhu riešila technické prekážky a diskriminačné praktiky v rámci sieťových pravidiel pre skladovanie energie a aby sa poplatky a dane uplatňovali spravodlivo, bez zdvojovania nákladov na poskytovanie a odber energie, a tak, aby výsledkom bol trh odmeňujúci rýchlo reagujúce pružné zdroje; domnieva sa, že ak a keď sa možnosti skladovania stanú bežnejšími a cenovo dostupnejšími, odôvodnenie kapacitných trhov sa rýchlo vytratí;
30. zdôrazňuje, že je potrebné podporovať zavedenie systémov uskladňovania energie a vytvoriť rovnaké podmienky, na základe ktorých môže uskladňovanie energie súťažiť s ostatnými možnosťami flexibility, založenými na technologicky neutrálnej koncepcii trhu s energiou;
31. vyzýva preto na technologicky neutrálnu koncepciu trhu s energiou s cieľom umožniť, aby mohli rôzne riešenia pre uskladňovanie energie z obnoviteľných zdrojov, ako sú lítiovo-iónové batérie, tepelné čerpadlá alebo vodíkové palivové články, doplniť výrobnú kapacitu obnoviteľných zdrojov energie; žiada tiež o zavedenie jasne vymedzených mechanizmov, aby bolo možné využiť nadmernú výrobu a zníženie výroby;
32. vyzýva Komisiu, aby v jednotlivých krokoch reťazca elektrickej energie objasnila pozíciu uskladňovania a umožnila prevádzkovateľom prenosových a distribučných sústav investovať, používať a využívať služby uskladňovania energie na účely vyváženia sietí a iných doplnkových služieb;
33. berie na vedomie rastúcu škálu energetickej a pomocných služieb, ktoré môže uskladňovanie energie poskytovať v budúcnosti; požaduje preto definíciu uskladňovania elektrickej energie, ktorá by vystihovala jej dvojakú povahu (príjem a výdaj elektrickej energie) a odstránenie regulačných prekážok pre uskladnenie elektrickej energie;
34. žiada o preskúmanie súčasného regulačného rámca s cieľom podporiť využívanie systémov uskladňovania energie a ostatných možností flexibility s cieľom zahrnúť centralizovaným alebo decentralizovaným spôsobom do energetickej sústavy väčší podiel striedavých obnoviteľných zdrojov energie s nízkymi hraničnými nákladmi;
35. žiada o vymedzenie zariadenia elektrickej sústavy na uskladňovanie energie a jeho

zahrnutie do regulačného rámca;

36. žiada o vytvorenie samostatnej kategórie pre systémy uskladňovania elektrickej energie v súčasnom regulačnom rámci spolu s výrobou, prevádzkou siete a spotrebou;
37. zdôrazňuje, že plynové prepojenia a koordinácia vnútroštátnych núdzových opatrení predstavujú metódy, pomocou ktorých môžu členské štáty spolupracovať v prípade závažného prerušenia dodávok zemného plynu;
38. konštatuje, že cezhraničná hospodárska súťaž by spotrebiteľom mohla priniesť výhody prostredníctvom prítomnosti viacerých dodávateľov energie na decentralizovanom trhu, čo by viedlo k vzniku nových inovatívnych spoločností poskytujúcich energetické služby;
39. požaduje ďalší rozvoj výhradne energetických trhov (energy-only-marktes) s nákladmi a prínosmi spravodlivo rozdelenými na všetkých užívateľov a výrobcov energie na základe súdržného vykonávania existujúcich právnych predpisov, cielenej modernizácie prenosovej a distribučnej infraštruktúry, lepšej regionálnej spolupráce, lepšieho prepojenia, energetickej účinnosti, reakcie na dopyt a uskladňovanie, ktoré môžu vyslať správne signály na bezpečné zachovanie elektrizačnej sústavy a rozvoj obnoviteľných zdrojov energie, pričom sa zohľadnia osobitosti trhu s elektrickou energiou v regiónoch, ktoré sú izolované od národnej elektrizačnej sústavy, a tým sa podporí diverzifikácia energetických zdrojov a podnikní väčšia hospodárska súťaž s cieľom zvýšiť bezpečnosť dodávok;
40. zdôrazňuje, že energetická efektívnosť je hlavnou zásadou stratégie energetickej únie, lebo ide o účinný spôsob znižovania emisií, vytvárania úspor pre spotrebiteľov a znižovania závislosti EÚ od dovozu fosílnych palív;
41. uznáva, že energetická flexibilita a kapacita majú v súčasnosti zásadný význam a v nadčasovej koncepcii trhu by sa mali náležite vyhodnotiť, pretože ide o doplnkové prvky;
42. zdôrazňuje, že európsky trh s elektrickou energiou musí vychádzať z trhu; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že dynamická tvorba cien má signalizačnú a riadiacu funkciu a je bezpochyby dôležitým faktorom pre účinnosť, a preto aj pri zabezpečovaní dobre fungujúceho trhu s elektrickou energiou;
43. poukazuje na to, že časovo premenlivé ceny elektrickej energie môžu podnietiť flexibilitu na strane dopytu, ktorá môže pomôcť vyrovnáť dopyt a ponuku a vyhladiť premenlivé vzorce výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov; zdôrazňuje v tejto súvislosti význam toho, aby ceny elektrickej energie odrážali jej skutočné náklady;
44. poznamenáva, že očakávania cenových výkyvov v budúcnosti môžu vytvárať stimuly pre výrobcov a investorov investovať do flexibilných riešení, ako je napríklad uskladňovanie energie, energetická účinnosť, riadenie dopytu, kapacita výroby energie z obnoviteľných zdrojov, vysoko účinné moderné elektrárne spaľujúce plyn a prečerpávacie vodné elektrárne; nalieha, aby sa zamedzilo zásahom, pokiaľ ide o intervenciu na veľkoobchodnom trhu, dokonca aj v prípade veľkých cenových výkyvov; žiada, aby sa pri všetkých plánovaných rušeníach regulovaných

spotrebiteľských cien, ktoré sú nižšie ako výrobné náklady, zohľadňovali potreby zraniteľných spotrebiteľov ohrozených energetickou chudobou;

45. zdôrazňuje, že úplné začlenenie obnoviteľných zdrojov energie do trhu s elektrickou energiou má zásadný význam; vyzýva na podporu a maximalizáciu ich účasti vo vyrovnávacích službách a domnieva sa, že skrátenie času uzávierky, zosúladenie obchodných intervalov s obdobím odstránenia nerovnováhy a umožnenie predkladania súhrnných ponúk výrobcov so sídlom v rôznych členských štátoch by výrazne prispelo k dosiahnutiu tohto cieľa;
46. žiada o dokončenie integrácie vnútorného trhu a vyvážených a rezervných služieb prostredníctvom podpory likvidity a cezhraničného obchodovania vo všetkých obchodných intervaloch; vyzýva na urýchlenie ambiciózných cieľov cieľového modelu týkajúcich sa vnútrodných a vyrovnávacích trhov, začínajúc harmonizáciou času uzávierok a vyvážením energetických produktov;
47. vyzýva Komisiu, aby predložila návrhy, ktoré nástrojom umožňujú zmierniť príjmové riziko v priebehu 20 – 30 rokov, takže investície do nízkouhlíkovej výroby sú skutočne riadené trhom, ako napríklad spoločné investície so zmluvným rozdelením rizík medzi veľkých spotrebiteľov a výrobcov elektriny, alebo trhové dlhodobé zmluvy založené na stanovovaní priemerných cien nákladov;
48. žiada o udeľovanie zmlúv týkajúcich sa dodávky energie a doplnkových služieb na základe voľného trhu; uvádza, že takéto otvorené výberové konanie organizované buď na vnútroštátnej, alebo cezhraničnej úrovni, by malo byť technologicky neutrálne a umožňovať aj účasť prevádzkovateľov v oblasti uskladňovania energie;
49. podporuje rastúci podiel obnoviteľných zdrojov energie v EÚ; zdôrazňuje význam stabilných a nákladovo efektívnych systémov podpory energie z obnoviteľných zdrojov pre dlhodobé investície, ktoré zostávajú pružné a prispôsobiteľné z krátkodobého hľadiska a sú prispôbené vnútroštátnym potrebám a okolnostiam, pričom umožňujú postupné rušenie dotácií na vyspelé technológie obnoviteľných zdrojov energie; víta skutočnosť, že mnohé technológie obnoviteľných zdrojov energie sa rýchlo stávajú nákladovo konkurencieschopnými v porovnaní s konvenčnými formami výroby energie; konštatuje, že treba dbať na to, aby podporné systémy boli dobre navrhnuté a aby bol obmedzený na minimum akýkoľvek vplyv na energeticky náročné odvetvia vystavené riziku úniku uhlíka;
50. zdôrazňuje význam digitálnych technológií pri vysielaní cenových signálov, ktoré umožnia reakciu na prácu na strane dopytu ako zdroj flexibility; žiada preto o ambicióznou stratégiu so zreteľom na digitalizáciu v odvetví energetiky od zavádzania inteligentných sietí a inteligentných meračov po rozvoj mobilných aplikácií, online platforiem a stredísk dát;
51. poukazuje na to, že v súlade s rámcom do roku 2020 členské štáty musia plniť konkrétne kvantitatívne ciele pre podiel energie z obnoviteľných zdrojov na konečnej spotrebe energie bez ohľadu na dianie na trhu, a preto zdôrazňuje význam podpory obnoviteľných zdrojov energie pomocou politiky zameranej na konkurencieschopnosť a nákladovú efektívnosť, pričom uznáva, že mnohé rôzne technológie výroby energie z obnoviteľných zdrojov sú na rôznom stupni vyspelosti a majú rôzne vlastnosti, preto k

- nim nemožno pristupovať jednotne; pripomína dôležitú úlohu európskeho systému obchodovania s emisiami (ETS) v tejto súvislosti a považuje podporu investícií za adekvátnejšiu trhu než pevné výkupné ceny a všeobecné preferenčné zaobchádzanie;
52. trvá na tom, že so zvyšujúcou sa technickou zložitou obnoviteľných zdrojov energie a s ich rozsiahlym rozšírením by sa mali pravidlá dotácií nastaviť na základe trhu, ako sú vstupné prémie, aby sa náklady pre spotrebiteľov energie udržali v rozumnom rozsahu;
  53. varuje pred zamieňaním cieľov v oblasti dodávok a v oblasti zmeny klímy; požaduje rozhodné posilnenie ETS a transformácie trhu smerom k väčšej pružnosti, aby ceny CO₂ a paliva v budúcnosti mohli výraznejšie podporovať presadzovanie obnoviteľných zdrojov energie;
  54. pripomína, že od roku 2016 usmernenia o štátnej pomoci z roku 2014 vyžadujú od veľkých výrobcov energie z obnoviteľných zdrojov, aby prevzali zodpovednosť za vyrovnanie, ktorá je definovaná ako povinnosť výrobcov kompenzovať krátkodobé odchýlky od svojich predchádzajúcich dodávateľských záväzkov v prípadoch, keď existuje likvidný vnútrodenný trh; zdôrazňuje, že v prípade odchýlky od deklarovaného plánu prevádzkovateľa by sa mala za energiu účtovať primeraná vyrovnávacía cena; pripomína existujúce ustanovenia smernice o obnoviteľných zdrojoch energie, ktoré umožňujú prístup k obnoviteľným zdrojom energie a ich využívanie; navrhuje, aby sa tieto ustanovenia vyhodnotili a revidovali potom, ako sa vykoná prispôsobenie koncepcie trhu s elektrickou energiou, ktoré zabezpečí spravodlivejšie podmienky a vo väčšom rozsahu zohľadní charakteristiky výroby energie z obnoviteľných zdrojov;
  55. žiada, majúc na pamäti zásadu subsidiarity, koordinovaný postup členských štátov, a to už od regionálnej úrovne, v rámci ďalšieho rozšírenia využívania obnoviteľných zdrojov, s cieľom podporiť hospodársku efektívnosť trhu s energiou v záujme dosiahnutia spoločných európskych cieľov a posilnenia stability siete; domnieva sa, že členský štát by nemal prijať jednostranné rozhodnutie, ktoré má výrazný vplyv na susedné štáty bez širšej diskusie a spolupráce na regionálnej úrovni alebo na úrovni EÚ; pripomína, že obnoviteľné zdroje energie majú väčšinou silnú miestnu zložku; vyzýva Komisiu, aby pracovala na konvergentnejšom európskom rámci na podporu energie z obnoviteľných zdrojov;
  56. odporúča, aby členské štáty zväzili regulačný rámec, ktorý povzbudí koncových odberateľov, aby využívali vlastnú výrobu a miestne uskladňovanie energie;
  57. domnieva sa, že popri obnoviteľných zdrojoch energie si pri výrobe elektrickej energie zachovávajú svoje miesto všetky bezpečné a udržateľné zdroje energie, ktoré slúžia cieľu postupnej dekarbonizácie v súlade s nedávnou globálnou dohodou COP 21;
  58. upozorňuje na význam koordinácie na úrovni EÚ s cieľom vymedziť koncesné režimy pre využívanie hydroelektrickej energie a otvoriť toto odvetvie hospodárskej súťaži, aby sa zabránilo narušeniam na trhoch a podporilo efektívne využívanie zdrojov;
  59. konštatuje, že reorganizácia trhu s elektrinou bude reagovať na očakávania spotrebiteľov tým, že poskytne skutočné výhody vyplývajúce z využívania nových technológií, najmä pokiaľ ide o obnoviteľné zdroje energie s nízkymi emisiami oxidu

uhličitého, čo má za následok vzájomnú závislosť medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o energetickú bezpečnosť;

60. zdôrazňuje, že v prípade neexistencie plne prepojenej elektrickej distribučnej siete s primeranými možnosťami uskladňovania má konvenčná základná výroba naďalej zásadný význam na zachovanie bezpečnosti dodávok;
61. zdôrazňuje, že sa musí viac zohľadniť miestna a regionálna zodpovednosť prevádzkovateľov distribučných sietí za energetickú úniu vzhľadom na skutočnosť, že energetické prostredie je čoraz decentralizovanejšie, 90 % obnoviteľných zdrojov energie je pripojených do distribučnej siete a prevádzkovatelia distribučných sietí fungujú na miestnej úrovni; pripomína, že je dôležité, aby všetky členské štáty zaviedli požiadavky tretieho energetického balíka, týkajúce sa oddelenia prenosových sústav a distribučných sietí, najmä vzhľadom na posilnenú úlohu prevádzkovateľov distribučných sietí, pokiaľ ide o prístup k údajom a správu dát; zdôrazňuje, že sa musí viac zohľadniť rozhranie prevádzkovateľov distribučných sietí/prevádzkovateľov prenosových sústav: domnieva sa, že vykonávanie príslušných obchodných modelov, cieľená infraštruktúra a harmonizovaná podpora by mohli posilniť účinný rozbeh reakcie na strane dopytu v každom členskom štáte a mimo hraníc;
62. vyzýva členské štáty, aby stanovili súdne a správne mechanizmy potrebné na urýchlenie zapojenia miestnych komunít do výroby elektrickej energie tým, že sa zúčastnia na malých projektoch výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov;
63. zdôrazňuje, že energia z obnoviteľných zdrojov je vo väčšine prípadov dodávaná do distribučných sústav na úrovni tesne nad úrovňou spotreby, a preto požaduje od prevádzkovateľov distribučných sietí, aby zohrávali väčšiu úlohu ako sprostredkovatelia a aby boli užšie zapojení do vytvárania európskeho regulačného rámca a do príslušných orgánov, pokiaľ ide o vypracúvanie usmernení k otázkam, ktoré sa ich týkajú, ako je napríklad riadenie na strane dopytu, flexibilita a uskladňovanie, ako aj užšia spolupráca prevádzkovateľov distribučných sietí a prevádzkovateľov prenosových sústav na európskej úrovni;
64. požaduje opatrenia na stimuláciu potrebných investícií do technológií inteligentných sietí a distribučných sústav s cieľom lepšie integrovať rastúce množstvo obnoviteľných zdrojov energie a byť lepšie pripravený na digitalizáciu; v tejto súvislosti sa domnieva, že prevádzkovatelia distribučných sietí musia dostať významnejšiu úlohu pri zhromažďovaní a šírení údajov, a že za každých okolností musí byť zaručená ochrana údajov berúc do úvahy skúsenosti získané v krajinách s plne zavedenými inteligentnými meračmi;
65. zdôrazňuje význam regionálneho prístupu pri budovaní chýbajúcej elektrickej infraštruktúry, ktorá je kľúčová pre bezpečnosť udržateľnej dodávky elektrickej energie s cieľom odstrániť preťaženie v (energetickej) sieti a dokončiť vnútorný trh s energiou;
66. považuje prevádzkovateľov distribučných sietí za neutrálnych trhových sprostredkovateľov, ktorí dostávajú údaje z rôznych zdrojov, ktoré môžu následne a bez diskriminácie postupovať oprávneným tretím stranám so súhlasom spotrebiteľa, čím sa zabezpečí, aby spotrebiteľia mali svoje údaje stále pod kontrolou; domnieva sa, že prevádzkovatelia distribučných sietí podporujú rozvoj trhu a zohrávajú čoraz

dôležitejšiu úlohu ako aktívny systémoví manažéri, uľahčovatelia technologických prostriedkov, správcovia údajov a inovátori; domnieva sa, že sú potrebné jasné pravidlá, aby sa zabezpečilo, že prevádzkovatelia distribučných sietí budú konať ako neutrálni trhoví sprostredkovatelia; poukazuje na to, že prevádzkovatelia distribučných sietí, okrem iných účastníkov trhu, môžu tiež podporiť miestne orgány tým, že im poskytnú údaje, ktoré umožnia energetický prenos na ich území;

67. zdôrazňuje, že treba urýchliť vydávanie povolení pre projekty v oblasti energetickej infraštruktúry na všetkých úrovniach rozhodovania;
68. zastáva názor, že užšia spolupráca v rámci regiónov a medzi nimi pod koordináciou ACER a za spolupráce ENTSO-E má zmysel, a to najmä, pokiaľ ide o posudzovanie cezhraničných vplyvov, ale že to neznamená, že členské štáty sú zbavené zodpovednosti za bezpečnosť dodávok; zdôrazňuje, že cezhraničná spolupráca a prepojenia sú kľúčové pre zaistenie bezpečnosti dodávok;
69. víta prácu agentúry ACER a žiada, aby táto agentúra mala k dispozícii dostatočné finančné a ľudské zdroje, aby mohla plniť svoje súčasné a budúce úlohy a zodpovednosti, a aby bola schopná strategicky plánovať v rámci spoľahlivého strednodobého horizontu;
70. poukazuje na význam účinného, nestranného a priebežného monitorovania trhu na európskych energetických trhoch ako kľúčový nástroj na zabezpečenie skutočného vnútorného trhu s energiou, ktorý sa vyznačuje voľnou hospodárskou súťažou, správnymi cenovými signálmi a bezpečnosťou dodávok; v tejto súvislosti zdôrazňuje význam agentúry ACER a očakáva pozíciu Komisie v súvislosti s novými a posilnenými právomocami pre agentúru ACER v cezhraničných otázkach;
71. vyzýva agentúru ACER, aby podporovala a koordinovala úsilie smerom k väčšej regionálnej spolupráci v oblasti bezpečnosti a primeranosti systému; domnieva sa, že k presunu kompetencií v oblasti otázok súvisiacich s bezpečnosťou dodávok na nadnárodné subjekty by malo dochádzať len vtedy, ak sa tým umožnia jasné výhody pre celý systém elektrickej energie a je sprevádzaný dostatočnou zodpovednosťou;
72. požaduje, aby sa agentúre ACER udelila rozhodovacia právomoc, pokiaľ ide o koordináciu v oblasti zvýšenej regionálnej spolupráce v cezhraničných a medziregionálnych otázkach, najmä v rámci RSCI, s cieľom optimalizovať riadenie zdrojov energie, aby takáto koordinácia zahŕňala národné špecifiká, bola založená na nákladoch a uplatňovala trhové kritériá a aby rozvoj primeraných nástrojov na efektívne monitorovanie trhu s energiou s cieľom vytvoriť energetickú úniu bez potreby vytvoriť nový, obrovský úrad;
73. poznamenáva, že návrhy Komisie týkajúce sa novej koncepcie trhu s energiou sa obmedzujú na odvetvie energetiky; vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosť revízie koncepcie trhu so zemným plynom s cieľom riešiť problémy v odvetví plynárenstva (napr. zmena dopytu EÚ po plyne, obsolentné aktíva, cenové systémy, ďalšia integrácia trhu a príslušné úlohy agentúry ACER a Európskej siete prevádzkovateľov prepravných sietí pre plyn (ENTSO-G));
74. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a členským

štátom.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Európska komisia 15. júla 2015 predložila viacero dokumentov o európskom vnútornom trhu, medziiným aj konzultačné oznámenie o európskom energetickom trhu, ktoré je predmetom tejto správy.

Toto oznámenie identifikuje tri politické ciele pre budúci trh s elektrickou energiou.

1. Má sa vytvoriť celoeurópsky trh s elektrickou energiou s jasnými cenovými signálmi pre nové investície.
2. Má sa ustanoviť európsky prístup k bezpečnosti dodávok energie.
3. Má sa posilniť regionálna spolupráca v energetickej politike, najmä v súvislosti s investíciami do elektrární, prepojeniami a podpornými schémami, ako aj v súvislosti so začleňovaním obnoviteľných zdrojov energie do jednotného európskeho trhu.

Oznámenie Komisie otvorilo verejnú konzultáciu o tom, ako by tento novoutvorený systém mal vyzeráť, aby sa mohli dosiahnuť ciele energetickej politiky, ktorými sú bezpečnosť dodávok, ochrana životného prostredia a primeranosť cien. Majú sa pritom uľahčovať nové technológie a investície, najmä do obnoviteľných zdrojov energie a nízkouhlíkových zariadení na výrobu elektrickej energie.

K výzvam, ktorým Európa čelí v oblasti energetiky, patria v ostatných rokoch zvýšená závislosť na dovoze ropy a plynu, nedostatočná diverzifikácia, vysoké ceny energií charakterizované štátnymi daňami, celkovo rastúci celosvetový dopyt po energii, bezpečnostné riziká v producentných a tranzitných krajinách, boj proti zmene klímy, pomalý pokrok v energetickej účinnosti, zvyšovanie podielu energie z obnoviteľných zdrojov, integrácia a prepojenie energetických trhov a trhové deformácie spôsobené rôznymi systémami dotácií.

Lepšia integrácia a koordinácia energetických trhov so sebou prináša veľa príležitostí, ako dosiahnuť spoločné európske ciele bezpečných, cenovo dostupných a ekologických dodávok energie.

Avšak energetické trhy, najmä trhy s elektrickou energiou, sú v súčasnosti ešte stále výrazne charakterizované vnútroštátnou zodpovednosťou za energetický mix. Opatrenia na presadzovanie vnútroštátnych energetických mixov sú veľmi rozmanité, od upúšťania od jadrovej energetiky až po dotácie obnoviteľných zdrojov energie a stanovovanie kapacitných mechanizmov na zaistenie bezpečnosti dodávok v niektorých členských štátoch.

Najmä pre životnú úroveň domácností, ale aj pre bezpečnosť pracovných miest v energeticky náročných podnikoch sú nevyhnutné predvídateľné ceny energií a bezpečnosť dodávok.

Všetky opatrenia, ktoré Komisia, treba preveriť, pokiaľ ide o nástroje, právny základ, realizáciu a možnosti „europeizácie“ dodávok energie.

Cieľom konzultácie nemôže byť zrušenie práv členských štátov podľa článku 194 ZFEÚ v súvislosti s energetickým mixom, všeobecnou štruktúrou zásobovania energiou a využívaním jednotlivých zdrojov energie.

Treba pritom vychádzať z toho, že vo všetkých aspektoch stoja oproti spoločnej európskej energetickej politike v krátkodobom horizonte vnútroštátne podmienky a požiadavky rýchlej integrácie trhu a vytvorenia jednotného európskeho trhu s elektrickou energiou; Príklady zahŕňajú rôzne hodnotenie využívania jadrovej energie, dotácie obnoviteľných zdrojov energie s prioritným výkupom za pevnú cenu počas dlhšieho obdobia, chýbajúce prepojenia medzi jednotlivými regiónmi a členskými štátmi Európskej únie, skutočnosť, že elektrickú energiu možno skladovať len v obmedzenej miere a otázka, na ktorej úrovni sa môžu trhy s elektrickou energiou najlepšie regulovať a kontrolovať, aby sa zaistila bezpečnosť dodávok.

Komisia predložila v tejto súvislosti balík opatrení, ktoré budú posudzované v tejto správe. Pozornosť treba venovať týmto otázkam:

1. Ceny za nedostatok môžu slúžiť ako významná súčasť budúcej podoby trhu, pričom existujú pochybnosti, či voľná tvorba cien na trhu s elektrickou energiou môže zabezpečiť primeranú bezpečnosť dodávok, pretože investície potrebné na rozvoj výrobných kapacít sú odďaľované do tej doby, pokiaľ nie sú jasné podmienky konkrétnej tvorby cien na trhu s elektrickou energiou.

2. Zámer Európskej komisie rozšíriť oblasti príslušných terciárnych rezervných trhov tu naráža skôr na zdržanlivosť. Pred prijatím takýchto opatrení je potrebná komplexná analýza trhu, pri ktorej sú možno v niektorých členských štátoch rezervné regióny primálne na to, aby efektívne poskytovali rezervy elektrickej energie. Je pravdou, že kapitálovo náročné obnoviteľné zdroje si vyžadujú stabilný investičný rámec.

Treba pritom každopádne prehodnotiť existujúce schémy podpory. Nemecký systém výkupných priorít a 20-ročných garantovaných cien napríklad nie je schopný priamo reagovať na cenové signály trhu. Režim podpory, ktoré podporuje počiatočné investície, by umožnil pokrytie nákladov výroby skôr ako prevádzková pomoc, ktorá sa poskytuje bez ohľadu na príslušnú trhovú cenu, a tým komplikuje hospodársku súťaž s inými zdrojmi energie.

3. Kriticky vnímaný je aj návrh Komisie značne rozšíriť európske nariadenie.

Doterajší regulačný dohľad organizovaný prevažne na národnej úrovni nie je ani neúčinný ani nie je v rozpore s cieľom vytvoriť európsky trh s elektrickou energiou. Hoci európska agentúra ACER potrebuje primerané ľudské a finančné zdroje na plnenie svojich úloh, spôsobil by presun dohľadu nad energetickým trhom vznik nového, obrovského úradu. Agentúra ACER preto doposiaľ zohrávala iba koordinačnú a poradnú úlohu pre príslušné vnútroštátne regulačné orgány. Mohli by sa doplniť nové úlohy.

4. Pozitívne možno hodnotiť cieľ európskeho rozmeru bezpečnosti dodávok. Takúto európsku úlohu možno zvládnuť iba s dostatočnými prepojujúcimi kapacitami medzi členskými štátmi. Európska komisia navrhla odvetvové prieskumy existujúcich vnútroštátnych kapacitných mechanizmov, čo možno privítať.

Spravodajca sa domnieva, že podpora obnoviteľných zdrojov energie musí mať vysokú prioritu, ale zároveň nemožno zabúdať na súvisiace problémy v podobe trvalo udržateľných dodávok energie za prijateľné ceny.

5. Dosiachnutie cieľov EÚ týkajúcich sa zmeny klímy si bude vyžadovať kombináciu opatrení, pri ktorých sa okrem energie z obnoviteľných zdrojov prehodnotia aj zvýhodnené nízkouhlíkové technológie v porovnaní s technológiami s vyššími emisiami. Bolo by preto nesprávne v krátkodobom horizonte kategoricky vylúčiť výrobu energie z fosílnych palív, pretože táto výroba s čo najnižšími emisiami bude v strednodobom horizonte aj naďalej zohrávať dôležitú úlohu ako doplnok výroby energie z obnoviteľných zdrojov.

6. Spravodajca zastáva názor, že návrh Európskej Komisie pre energetickú politiku, ktorá sa vyznačuje tak centralizovanými, ako aj decentralizovanými štruktúrami, je v podstate správny. Požadovaná podoba trhu preto musí byť navrhnutá tak, aby príslušné procesy zmien mohli skutočne prebehnúť bez toho, aby sa narušili trhy a spôsobili zlé investície. Takéto procesy zmien politika nemôže predvídať ani vynucovať, ale musia sa presadiť na trhu.

Nemožno opomenúť skutočnosť, že niektoré členské štáty už zaviedli kapacitné mechanizmy na zaistenie bezpečnosti dodávok energie a primeraného zásobovania základnými službami vzhľadom na potrebnú flexibilitu pri zvyšujúcom sa podiele obnoviteľných zdrojov energie. Zriadenie takýchto kapacitných mechanizmov by však malo byť založené na podrobnej analýze výroby a dodávok na regionálnej úrovni s prihliadnutím na príspevok susedných krajín, musí byť otvorené cezhraničnej účasti a musí zabezpečovať iba kapacity potrebné na zaistenie bezpečnosti dodávok.

7. Spravodajca vo všeobecnosti nabáda Európsku komisiu, aby priznala cenovým signálom a ich pokiaľ možno čo najslobodnejšej tvorbe ústrednú riadiacu funkciu na trhu. Platí to aj pre ceny za nedostatok, ktoré majú vplyv na dlhodobé rozhodnutia investorov, ako aj na krátkodobé rozhodnutia, a teda pružné trhové správanie spotrebiteľov. Regulované maloobchodné ceny treba preto v celej Európe zrušiť.

Dnes sú veľkoobchodné ceny hlavným stimulom pre investičné rozhodnutia do elektrární. Preto je predpoklad Komisie, že súkromní investori stavajú elektrárne v očakávaní niekoľko málo špičkových cien v roku odvážny, hlavne preto, že nemožno zaručiť predvídateľnosť.

Hoci by sa cenové výkyvy práve počas fáz extrémneho nedostatku mali vyvíjať bez štátnych zásahov, trhu s elektrickou energiou vychádza z prognóz výroby a spotreby. Tieto očakávania sa upravujú až po skutočné naplnenie a sú stimulom pre účastníkov trhu, aby sa aktívne angažovali v obchode s elektrickou energiou.

Ceny za nedostatok musí však sprevádzať bezpečné prostredie pre kapitálovo náročné dlhodobé investície. Neplatí to len pre konvenčné elektrárne, siete a skladovanie, ale aj pre obnoviteľné zdroje energie. Po liberalizácii trhu s elektrickou energiou sa investície do konvenčnej výroby v Európe uskutočňovali bez dlhodobých zmlúv. Inherentnú dôveru následne oslabili regulačné zásahy, hoci úlohou verejného sektora by malo byť zaručovať bezpečnosť a stabilitu pravidiel trhu.

8. Spravodajca navrhuje, aby sa v súvislosti so žiadosťou Európskej komisie o vytváranie rozsiahlejších regionálnych trhov naštartovali pilotné projekty s využitím inovatívnych

cezhraničných trhových štruktúr, pričom by sa tieto mohli neskôr prípadne rozšíriť na iné členské štáty.

Päťstranné energetické fórum¹ by mohlo byť v tejto súvislosti pozitívnym príkladom cezhraničnej spolupráce. Kľúčovú úlohu tu zohráva Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ACER), ktorá musí mať dostatočné zdroje na vykonávanie svojich koordinačných úloh. Zásadné zmeny právomocí, ktoré idú nad tento rámec, by mohli predstavovať ohrozenie bezpečnosti systému, pretože súčasný systém funguje dobre s regulačnými orgánmi v oblasti energetiky so samostatnou zodpovednosťou.

Agentúra ACER by však mohla získať dodatočné rozhodovacie právomoci v obmedzených prípadoch, ako napríklad v cezhraničných otázkach, ak predtým v vnútroštátne orgány nedospeli k dohode, pri stanovovaní metodiky harmonizovaného systému rovnocennosti alebo pri zapájaní a podpore vnútroštátnych postupov vydávania povolení na projekty spoločného záujmu.

9. Návrh na harmonizáciu poplatkov za distribučné siete a zavedenie oddelenia pre distribučné siete s menej ako 100 000 používateľmi sa na druhej strane javí ako zbytočný a kontraproduktívny.

---

¹ Spoločná správa o bezpečnosti dodávok z 5. 3. 2015 vypracovaná z pohľadu Nemecka, Francúzska, Rakúska, Švajčiarska, Belgicka, Holandska a Luxemburska.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA V GESTORSKOM VÝBORE

Dátum prijatia	14.6.2016
Výsledok záverečného hlasovania	+: 44 -: 13 0: 5
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Zigmantas Balčytis, Bendt Bendtsen, Xabier Benito Ziluaga, José Blanco López, Jerzy Buzek, Edward Czesak, Christian Ehler, Fredrick Federley, Adam Gierek, András Gyürk, Hans-Olaf Henkel, Eva Kaili, Kaja Kallas, Barbara Kappel, Krišjānis Kariņš, Jeppe Kofod, Zdzisław Krasnodębski, Miapetra Kumpula-Natri, Ernest Maragall, Edouard Martin, Angelika Mlinar, Dan Nica, Angelika Niebler, Morten Helveg Petersen, Miroslav Poche, Carolina Punset, Michel Reimon, Herbert Reul, Algirdas Saudargas, Sergei Stanishev, Neoklis Sylikiotis, Dario Tamburrano, Patrizia Toia, Evžen Tošenovský, Claude Turmes, Vladimír Urutchev, Kathleen Van Brempt, Henna Virkkunen, Martina Werner, Lieve Wierinck, Flavio Zanonato
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Pascal Arimont, Simona Bonafè, Rosa D'Amato, Cornelia Ernst, João Ferreira, Françoise Grossetête, Carlos Iturgaiz, Benedek Jávor, Werner Langen, Svetoslav Hristov Malinov, Vladimír Maňka, Luděk Niedermayer, Markus Pieper, Anneleen Van Bossuyt
Náhradníci (čl. 200 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Daniela Aiuto, Reimer Böge, Lara Comi, Jakop Dalunde, Eleonora Evi, Arne Lietz, Axel Voss